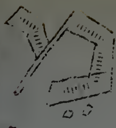
הגדה של פסח

בית השטה

תש"י

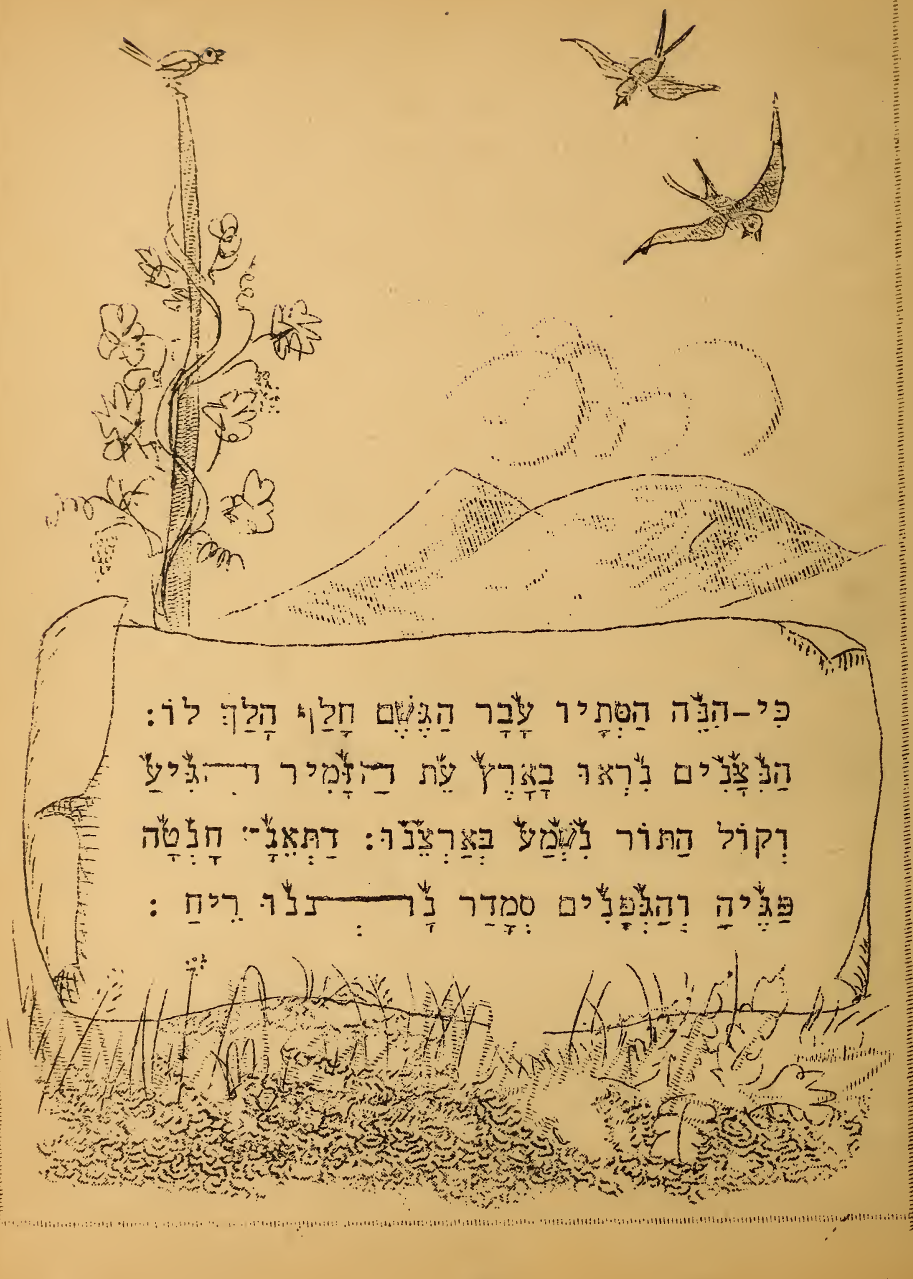
עותק מס'

אָבוֹת אֶל בָּנִים, דֶּרֶךְ כָּל הַדּוֹרוֹת
נִמְסָר דְּבַר יְצִיאַת מִצְרַיִם, זִכָּרוֹן
אִישִׁי, אֲשֶׁר אֵינֶנּוּ מַחֲוִיר וְאֵינֶנּוּ
דּוֹהֶה. "בְּכָל דּוֹר וָדוֹר חַיָּב אָדָם
לִרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ כְּאִלּוּ הוּא יָצָא
מִמִּצְרָיִם". אֵין לְךָ שִׂיא שֶׁל הַכָּרָה
הִיסְטוֹרִית מְרוֹמָם מִזֶּה. וְאֵין לְךָ
הִתְמַזְּגוּת שֶׁל יָחִיד וּכְלָל – בְּרַחֲבֵי
כַּדּוּר הָעוֹלָם וּבְעִמְקֵי הַדּוֹרוֹת —
גְּדוֹלָה מֵאֲשֶׁר בְּצַו פֶּדָּגוֹגִי עַתִּיק זֶה.
אֵינֶנִּי יוֹדֵעַ שׁוּם זִכָּרוֹן עַתִּיק
שֶׁכֻּלּוֹ מוּפְנֶה לִקְרַאת הֶעָתִיד, שֶׁכֻּלּוֹ
סֵמֶל לַהֹוֶה וּלְעֲתִידֵנוּ כְּמוֹ „זֵכֶר
לִיצִיאַת מִצְרָיִם".

אֵיזֶה יֵצֶר חֵרוּת עָמוֹק טָבוּעַ בְּלֵב
עַם שֶׁיָּכוֹל הָיָה בַּאֲבִיב יָמָיו לִיצֹר
יְצִירָה גְּאוֹנִית כָּזֹאת וְלִמְסֹר אוֹתָהּ
מִדּוֹר לְדוֹר.

(ב. כצנלסון)

כִּי-הִנֵּה הַסְּתָיו עָבָר הַגֶּשֶׁם חָלַף הָלַךְ לוֹ:
הַנִּצָּנִים נִרְאוּ בָאָרֶץ עֵת הַזָּמִיר הִגִּיעַ
וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע בְּאַרְצֵנוּ: הַתְּאֵנָה חָנְטָה
פַגֶּיהָ וְהַגְּפָנִים סְמָדַר נָתְנוּ רֵיחַ:

שִׁיר אָבִיב

מַה יָּפִיתָ, הָאָבִיב!
בַּשָּׂדֶה, בָּאָחוּ
הַצִּיצִים יִפְרָחוּ,
צַהֲלַת חַיִּים סָבִיב.
מַה יָּפִיתָ, הָאָבִיב!
מַה נָּעַמְתָּ, הָאָבִיב!

מַה יָּפִיתָ, הָעוֹלָם!
יַם הַדָּגָן שָׁטוּחַ
יַךְ גַּלִּים בָּרוּחַ,
וּמְאִירִים פְּנֵי הָאֲגָם.
מַה יָּפִיתָ, הָעוֹלָם!
מַה נָּעַמְתָּ, הָעוֹלָם!

מַה יָּפִיתָ, בֹּקֶר אוֹר!
כָּל עָנָף, כָּל עֵשֶׂב
יִגְמְעוּ טַל כֶּסֶף,
יִשְׁתּוּ טַל, יָפִיצוּ מוֹר.
מַה יָּפִיתָ, בֹּקֶר אוֹר!
מַה נָּעַמְתָּ, בֹּקֶר אוֹר!

שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לִשְׁלֹמֹה:

אֲנִי חֲבַצֶּלֶת הַשָּׁרוֹן שׁוֹשַׁנַּת הָעֲמָקִים:
דּוֹדִי לִי וַאֲנִי לוֹ הָרוֹעֶה בַּשּׁוֹשַׁנִּים:

אֶל-גִּנַּת אֱגוֹז יָרַדְתִּי לִרְאוֹת בְּאִבֵּי הַנָּחַל,
לִרְאוֹת הֲפָרְחָה הַגֶּפֶן הֵנֵצוּ הָרִמּוֹנִים:

הַגִּידָה לִּי שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי אֵיכָה תִרְעֶה אֵיכָה תַּרְבִּיץ
בַּצָּהֳרָיִם: אִם-לֹא תֵדְעִי לָךְ הַיָּפָה בַּנָּשִׁים צְאִי-לָךְ
בְּעִקְבֵי הַצֹּאן וּרְעִי אֶת-גְּדִיֹּתַיִךְ עַל מִשְׁכְּנוֹת
הָרוֹעִים:
אָנָה הָלַךְ דּוֹדֵךְ הַיָּפָה בַּנָּשִׁים אָנָה פָּנָה דוֹדֵךְ
וּנְבַקְשֶׁנּוּ עִמָּךְ: דּוֹדִי יָרַד לְגַנּוֹ לַעֲרוּגוֹת הַבֹּשֶׂם
לִרְעוֹת בַּגַּנִּים וְלִלְקֹט שׁוֹשַׁנִּים:
קוֹל דּוֹדִי הִנֵּה-זֶה בָּא מְדַלֵּג עַל הֶהָרִים מְקַפֵּץ עַל
הַגְּבָעוֹת: דּוֹמֶה דוֹדִי לִצְבִי אוֹ לְעֹפֶר הָאַיָּלִים:
לְכָה דוֹדִי נֵצֵא הַשָּׂדֶה נָלִינָה בַּכְּפָרִים: נַשְׁכִּימָה
לַכְּרָמִים נִרְאֶה אִם-פָּרְחָה הַגֶּפֶן פִּתַּח הַסְּמָדַר הֵנֵצוּ
הָרִמּוֹנִים:
עָנָה דוֹדִי וְאָמַר לִי קוּמִי לָךְ רַעְיָתִי יָפָתִי וּלְכִי
לָךְ: כִּי הִנֵּה הַסְּתָיו עָבָר הַגֶּשֶׁם חָלַף הָלַךְ לוֹ:
הַנִּצָּנִים נִרְאוּ בָאָרֶץ עֵת הַזָּמִיר הִגִּיעַ וְקוֹל הַתּוֹר
נִשְׁמַע בְּאַרְצֵנוּ:

הִגִּיעַ לֵיל פֶּסַח כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ אוֹמֵר
הַלֵּל כִּי בְּלַיְלָה זֶה אוֹצְרוֹת טְלָלִים
נִפְתָּחִים:

טַל תֵּן לִרְצוֹת אַרְצָךְ׃
שִׁיתֵנוּ בְּרָכָה בְּדִיצָךְ׃
רֹב דָּגָן וְתִירוֹשׁ בְּהַפְרִיצָךְ׃
קוֹמֵם עִיר בָּהּ חֶפְצָךְ׃
בְּטָל׃

טַל צַוֵּה שָׁנָה טוֹבָה וּמְעֻטֶּרֶת׃
פְּרִי הָאָרֶץ לְגָאוֹן וּלְתִפְאֶרֶת׃
עִיר כְּסֻכָּה נוֹתֶרֶת׃
שִׂימָהּ בְּיָדְךָ עֲטֶרֶת׃
בְּטָל׃

טַל יַעֲסִיס צוּף הָרִים׃
טְעַם בִּמְאֹדְךָ מוּבְחָרִים׃
חֲנוּנֶיךָ חַלֵּץ מִמֵּצָרִים׃
זִמְרָה נַנְעִים וְקוֹל נָרִים׃
בְּטָל׃

הנני

מוכן ומזומן לקיים המצוה לספר ביציאת מצרים יחד עם כל ישראל:

הא

לחמא עניא · זה לחם העני שאכלו אבותינו בארץ מצרים · כל דכפין ייתי ויכול · כל הצריך יבוא ויפסח עמנו:

הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים. כל דכפין ייתי ויכול. כל דצריך ייתי ויפסח. השתא הכא לשנה הבאה בארעא דישראל. השתא עבדי לשנה הבאה בני חורין:

(אוכלים מצה ומרור ושותים כוס ראשונה:)

עם שֶׁמֶשׁ הַשְׁכִּימוּ לֶהָרִים – וּמְצָאתֶם
הַזָּהָב הַטּוֹב וְהַכֶּתֶם.
וִהְיִיתֶם רִאשׁוֹנִים לְאוֹר שֶׁמֶשׁ, וְשָׁאַב
אִישׁ אִישׁ מְלֹא נִשְׁמָתוֹ וּלְבָבוֹ.
וִיקַר בֹּקֶר–אֵל, בְּעוֹדוֹ חָדָשׁ וְרָטֹב,
יַעֲבָרְכֶם–נָא עֲבֹר וְשָׁטֹף.
וְכָל–נוֹשָׁן וּבָלֶה בִּלְבַבְכֶם – יִתְחַדָּשׁ!
וְכָל פִּגּוּל וּפְסוּל בּוֹ – יִתְקַדָּשׁ!

– – – – – – – – – – – – – – – –

––– וְאִם–תֹּהוּ בְּקַשְׁתֶּם אוֹר–שֶׁמֶשׁ לָעַיִן –
צְאוּ וּבְרָאוּהוּ מֵאַיִן!
חִצְבוּהוּ מִסֶּלַע, מִצּוּרִים נַקְּרוּהוּ,
מִפְּנוֹת לְבַבְכֶם מִשְׁכוּהוּ!
וְחַי אֶל הָאוֹר, כִּי–כַאֲשֶׁר יֶחָשֵׂף
כֵּן יִפְרֹץ וְלָעַד לֹא–יֵאָסֵף;
וְגַם–נִדְּחֵיכֶם יָקוּמוּ וָבָאוּ
וַאֲלֵיכֶם אֶת–נַפְשָׁם יִשְׂאוּ,
וּבְחֵיקְכֶם יַנִּיחוּ אֶת כָּל–גַּעְגּוּעֵיהֶם
הַקְּדוֹשִׁים – וּמְסָרוּם לִבְנֵיהֶם,
וְדוֹרוֹת לְדוֹרוֹת יַנְחִילוּ וִיצַוּוּ:
חֲיוּ, עִבְדוּ הַרְבֵּה וְקַוּוּ!
הוֹ, גְּמוּלֵי מַחֹשֶׁךְ, עַתִּיקֵי מֵאֶמֶשׁ –
תְּלוּ שֶׁמֶשׁ עַל–רָאשֵׁכֶם, תְּלוּ שֶׁמֶשׁ!

מה נִשְׁתַּנָּה הַלַּיְלָה הַזֶּה מִכָּל הַלֵּילוֹת? שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת וּבְכָל הַיָּמִים אָנוּ טְרוּדִים בִּדְאָגוֹת וּשְׁקוּעִים בְּחוּלִין; וְהַלַּיְלָה הַזֶּה כֻּלָּנוּ מְכֻנָּסִים, מְסֻבִּים יַחְדָּיו וּמְכַוְּנִים אֶת לִבֵּנוּ לְשִׂמְחַת הֶחָג.

עֲבָדִים

הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם - וַיּוֹצִיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מִשָּׁם בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה: וְאִלּוּ לֹא הוֹצִיא הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם · הֲרֵי אָנוּ וּבָנֵינוּ וּבְנֵי בָנֵינוּ מְשֻׁעְבָּדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם:

עֲבָדִים הָיִינוּ - עַתָּה בְּנֵי חוֹרִין:

וַאֲפִילוּ כֻּלָּנוּ חֲכָמִים · כֻּלָּנוּ נְבוֹנִים · כֻּלָּנוּ זְקֵנִים · כֻּלָּנוּ יוֹדְעִים אֶת הַתּוֹרָה מִצְוָה עָלֵינוּ לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם · וְכָל הַמַּרְבֶּה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם · הֲרֵי זֶה מְשֻׁבָּח:

בְּכָל דּוֹר וָדוֹר חַיָּב אָדָם לִרְאוֹת
אֶת עַצְמוֹ כְּאִלּוּ הוּא
יָצָא מִמִּצְרָיִם:

מַעֲשֶׂה בְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן־עֲזַרְיָה וְרַבִּי עֲקִיבָא וְרַבִּי טַרְפוֹן שֶׁהָיוּ מְסֻבִּין בִּבְנֵי־בְרַק וְהָיוּ מְסַפְּרִים בִּיצִיאַת מִצְרַיִם כָּל אוֹתוֹ הַלַּיְלָה: עַד שֶׁבָּאוּ תַלְמִידֵיהֶם וְאָמְרוּ לָהֶם רַבּוֹתֵינוּ הִגִּיעַ זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל שַׁחֲרִית:

לֵיל שִׁמּוּרִים הוּא לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְדֹרֹתָם:

וַיָּמָת יוֹסֵף וְכָל־אֶחָיו וְכֹל הַדּוֹר הַהוּא: וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעַצְמוּ בִּמְאֹד מְאֹד וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ אֹתָם: וַיָּקָם מֶלֶךְ־חָדָשׁ עַל מִצְרָיִם אֲשֶׁר לֹא־יָדַע אֶת־יוֹסֵף: וַיֹּאמֶר אֶל־עַמּוֹ הִנֵּה עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב וְעָצוּם מִמֶּנּוּ: הָבָה נִתְחַכְּמָה לוֹ פֶּן־יִרְבֶּה וְהָיָה כִּי־תִקְרֶאנָה מִלְחָמָה וְנוֹסַף גַּם־הוּא עַל־שֹׂנְאֵינוּ וְנִלְחַם־בָּנוּ וְעָלָה מִן־הָאָרֶץ: **וַיָּשִׂימוּ עָלָיו** שָׂרֵי מִסִּים לְמַעַן עַנֹּתוֹ בְּסִבְלֹתָם וַיִּבֶן עָרֵי מִסְכְּנוֹת לְפַרְעֹה אֶת־פִּתֹם וְאֶת־רַעַמְסֵס: וְכַאֲשֶׁר יְעַנּוּ אֹתוֹ כֵּן יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרֹץ וַיָּקֻצוּ מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

וַיַּעֲבִדוּ מִצְרַיִם אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָרֶךְ: וַיְמָרְרוּ
אֶת-חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה בְּחֹמֶר וּבִלְבֵנִים וּבְכָל
עֲבֹדָה בַּשָּׂדֶה אֵת כָּל-עֲבֹדָתָם אֲשֶׁר-עָבְדוּ בָהֶם
בְּפָרֶךְ:

וַיְצַו פַּרְעֹה אֶת-הַנֹּגְשִׂים בָּעָם וְאֶת-שֹׁטְרָיו
לֵאמֹר: לֹא תֹאסִפוּן לָתֵת תֶּבֶן לָעָם לִלְבֹּן
הַלְּבֵנִים כִּתְמוֹל שִׁלְשֹׁם הֵם יֵלְכוּ וְקֹשְׁשׁוּ
לָהֶם תֶּבֶן: וְאֶת-מַתְכֹּנֶת הַלְּבֵנִים אֲשֶׁר הֵם
עֹשִׂים תְּמוֹל שִׁלְשֹׁם תָּשִׂימוּ עֲלֵיהֶם לֹא
תִגְרְעוּ מִמֶּנּוּ כִּי נִרְפִּים הֵם: תִּכְבַּד
הָעֲבֹדָה עַל הָאֲנָשִׁים וְיַעֲשׂוּ בָהּ:

הָיוּ יִשְׂרָאֵל מְקֹשְׁשִׁים אֶת הַקַּשׁ בַּמִּדְבָּר
וְרוֹמְסִים בַּחֹמֶר: רָחֵל בַּת בְּנוֹ שֶׁל
שׁוּתֶלַח הָיְתָה הָרָה לָלֶדֶת וְרָמְסָה בַּחֹמֶר
עִם בַּעֲלָהּ וְיָצָא הַוָּלָד מִמֵּעֶיהָ וְנִתְעָרֵב
בְּתוֹךְ הַמַּלְבֵּן וְיָרַד מִיכָאֵל וְהֶעֱלָהוּ
לִפְנֵי כִּסֵּא הַכָּבוֹד: אוֹתוֹ לַיְלָה נִגְזַר
גְּזַר דִּין עַל מִצְרָיִם:

וַיְהִי

בַּיָּמִים הָהֵם וַיִּגְדַּל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא אֶל-אֶחָיו וַיַּרְא בְּסִבְלֹתָם וַיַּרְא אִישׁ מִצְרִי מַכֶּה אִישׁ-עִבְרִי מֵאֶחָיו: וַיִּפֶן כֹּה וָכֹה וַיַּרְא כִּי-אֵין אִישׁ וַיַּךְ אֶת-הַמִּצְרִי וַיִּטְמְנֵהוּ בַּחוֹל: וַיֵּצֵא בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי וְהִנֵּה שְׁנֵי-אֲנָשִׁים עִבְרִים נִצִּים וַיֹּאמֶר לָרָשָׁע לָמָּה תַכֶּה רֵעֶךָ: וַיֹּאמֶר מִי שָׂמְךָ לְאִישׁ שַׂר וְשֹׁפֵט עָלֵינוּ הַלְהָרְגֵנִי אַתָּה אֹמֵר כַּאֲשֶׁר הָרַגְתָּ אֶת-הַמִּצְרִי וַיִּירָא מֹשֶׁה וַיֹּאמַר אָכֵן נוֹדַע הַדָּבָר: וַיִּשְׁמַע פַּרְעֹה אֶת-הַדָּבָר הַזֶּה וַיְבַקֵּשׁ לַהֲרֹג אֶת-מֹשֶׁה וַיִּבְרַח מֹשֶׁה מִפְּנֵי פַּרְעֹה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ מִדְיָן וַיְהִי רֹעֶה אֶת-צֹאן יִתְרוֹ כֹּהֵן מִדְיָן:

וַיִּנְהַג אֶת-הַצֹּאן אַחַר הַמִּדְבָּר וַיָּבֹא אֶל-הַר הָאֱלֹהִים חֹרֵבָה: וַיַּרְא וְהִנֵּה סְנֶה בֹּעֵר בָּאֵשׁ וְהַסְּנֶה אֵינֶנּוּ אֻכָּל: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אָסֻרָה-נָּא וְאֶרְאֶה אֶת-הַמַּרְאֶה הַגָּדֹל הַזֶּה מַדּוּעַ לֹא-יִבְעַר הַסְּנֶה: וַיִּקְרָא אֵלָיו אֱלֹהִים מִתּוֹךְ הַסְּנֶה וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי: וַיֹּאמֶר יְהוָֹה רָאֹה רָאִיתִי אֶת-עֳנִי עַמִּי אֲשֶׁר בְּמִצְרָיִם וְאֶת-צַעֲקָתָם שָׁמַעְתִּי מִפְּנֵי נֹגְשָׂיו כִּי יָדַעְתִּי אֶת-מַכְאֹבָיו: וְעַתָּה לְכָה וְאֶשְׁלָחֲךָ אֶל-פַּרְעֹה וְהוֹצֵא אֶת-עַמִּי בְנֵי-יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם: וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וַיֶּאֱסֹף אֶת-כָּל-זִקְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה כֵּן אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל-מֹשֶׁה מִקֹּצֶר רוּחַ וּמֵעֲבֹדָה קָשָׁה:

בֹּא מִצְרַיְמָה וּבָאתָ אֶל הַנַּעֲנִים וְהָאֻמְלָלִים, אֶל כָּל הַנֶּאֱנָחִים וְהַנִּדְכָּאִים, וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כִּי עֲבָדִים הֵם — וְהֵם לֹא יָבִינוּ; וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כִּי אֻמְלָלִים הֵם – וְהֵם לֹא יֵדָעוּ; וְכִי גָּדוֹל עָנְיָם וְנוֹרָא לַחֲצָם – וְהֵם לֹא יַאֲמִינוּ; וּפָקַחְתָּ אֶת עֵינֵיהֶם בְּחֹזֶק-יָד עַל כָּל לַחֲצָם וְעַל כָּל עָנְיָם וְגָאַלְתָּ אוֹתָם. וְעַם רָב יִמָּשֵׁךְ אַחֲרֶיךָ מִקֶּרֶב אַחֶיךָ, אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ וַאֲשֶׁר לֹא יְדָעוּךָ עוֹד, וּמִקֶּרֶב כָּל הָעָם מִסָּבִיב בַּאֲשֶׁר רַע וָמַר לָהֶם. וְהָיִיתָ לְאַב הֲמוֹן-אָדָם-רָב וּלְרֹאשׁ שְׁבָטָיו, וְעָשִׂיתָ מִן הַתּוֹלָעִים – אָדָם וּמִן הָאָדָם – עָם וּמֵעַפְרוֹת חוֹל – בָּאָרֶץ.

הַיּוֹם אַתֶּם יוֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב:

הַיּוֹם אַתֶּם יוֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב: אֶל אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַיְבוּסִי אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ:

הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֹאשׁ חֳדָשִׁים רִאשׁוֹן הוּא לָכֶם לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה: בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַזֶּה וְיִקְחוּ לָהֶם אִישׁ שֶׂה לְבֵית־אָבֹת שֶׂה לַבָּיִת: וְכָכָה תֹּאכְלוּ אֹתוֹ מָתְנֵיכֶם חֲגֻרִים נַעֲלֵיכֶם בְּרַגְלֵיכֶם וּמַקֶּלְכֶם בְּיֶדְכֶם וַאֲכַלְתֶּם אֹתוֹ בְּחִפָּזוֹן:

וַיִּשָּׂא הָעָם אֶת־בְּצֵקוֹ טֶרֶם יֶחְמָץ מִשְׁאֲרֹתָם צְרֻרֹת בְּשִׂמְלֹתָם עַל־שִׁכְמָם: וַיֹּאפוּ אֶת הַבָּצֵק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עֻגֹת מַצּוֹת כִּי לֹא חָמֵץ כִּי־גֹרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכְלוּ לְהִתְמַהְמֵהַּ וְגַם־צֵדָה לֹא־עָשׂוּ לָהֶם:

הַיּוֹם אַתֶּם יוֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב:

זָכוֹר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה
אֲשֶׁר יְצָאתֶם מִמִּצְרַיִם
מִבֵּית עֲבָדִים:

וַיְהִי בְּשַׁלַּח פַּרְעֹה אֶת-הָעָם וְלֹא-נָחָם אֱלֹהִים דֶּרֶךְ
אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים כִּי קָרוֹב הוּא כִּי אָמַר אֱלֹהִים פֶּן-
יִנָּחֵם הָעָם בִּרְאֹתָם מִלְחָמָה וְשָׁבוּ מִצְרָיְמָה: וַיַּסֵּב
אֱלֹהִים אֶת הָעָם דֶּרֶךְ הַמִּדְבָּר יַם-סוּף וַחֲמֻשִׁים
עָלוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם:

וַיֻּגַּד לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם כִּי בָרַח הָעָם וַיֵּהָפֵךְ לְבַב
פַּרְעֹה וַעֲבָדָיו אֶל-הָעָם וַיֹּאמְרוּ מַה-זֹּאת עָשִׂינוּ
כִּי-שִׁלַּחְנוּ אֶת-יִשְׂרָאֵל מֵעָבְדֵנוּ: וַיֶּאְסֹר אֶת-רִכְבּוֹ
וְאֶת-עַמּוֹ לָקַח עִמּוֹ:

וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם אַחֲרֵיהֶם וַיַּשִּׂיגוּ אוֹתָם חֹנִים עַל-הַיָּם
כָּל-סוּס רֶכֶב פַּרְעֹה וּפָרָשָׁיו וְחֵילוֹ עַל-פִּי הַחִירֹת לִפְנֵי
בַּעַל צְפֹן: וּפַרְעֹה הִקְרִיב וַיִּשְׂאוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶת-עֵינֵיהֶם
וְהִנֵּה מִצְרַיִם נֹסֵעַ אַחֲרֵיהֶם וַיִּירְאוּ מְאֹד וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי-
יִשְׂרָאֵל אֶל-יְהוָֹה: וַיֹּאמְרוּ אֶל-מֹשֶׁה הֲמִבְּלִי אֵין-קְבָרִים
בְּמִצְרַיִם לְקַחְתָּנוּ לָמוּת בַּמִּדְבָּר מַה-זֹּאת עָשִׂיתָ לָּנוּ
לְהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרָיִם: הֲלֹא-זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ אֵלֶיךָ
בְמִצְרַיִם לֵאמֹר חֲדַל מִמֶּנּוּ וְנַעַבְדָה אֶת-מִצְרָיִם כִּי טוֹב
לָנוּ עֲבֹד אֶת-מִצְרַיִם מִמֻּתֵנוּ בַּמִּדְבָּר: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-
הָעָם אַל-תִּירָאוּ הִתְיַצְּבוּ וּרְאוּ אֶת-יְשׁוּעַת יְהוָֹה אֲשֶׁר-
יַעֲשֶׂה לָכֶם הַיּוֹם כִּי אֲשֶׁר רְאִיתֶם אֶת-מִצְרַיִם הַיּוֹם לֹא
תֹסִפוּ לִרְאֹתָם עוֹד עַד-עוֹלָם:

תַּנְיָא, הָיָה רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: בְּשָׁעָה שֶׁיִּשְׂרָאֵל הָיוּ עוֹמְדִים עַל שְׂפַת הַיָּם הָיוּ שְׁבָטִים מְנַצְּחִים זֶה עִם זֶה: זֶה אוֹמֵר אֲנִי יוֹרֵד תְּחִלָּה לַיָּם - וְזֶה אוֹמֵר אֲנִי יוֹרֵד תְּחִלָּה לַיָּם: קָפַץ שִׁבְטוֹ שֶׁל בִּנְיָמִין וְיָרַד תְּחִלָּה לַיָּם: וְהָיוּ שָׂרֵי יְהוּדָה רוֹגְמִים אוֹתָם: אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה - לֹא כָּךְ הָיָה הַמַּעֲשֶׂה: אֶלָּא זֶה אוֹמֵר אֵין אֲנִי יוֹרֵד תְּחִלָּה לַיָּם. וְזֶה אוֹמֵר אֵין אֲנִי יוֹרֵד תְּחִלָּה לַיָּם. קָפַץ נַחְשׁוֹן בֶּן־עַמִּינָדָב וְיָרַד לַיָּם תְּחִלָּה:

וַיַּעַבְרוּ בְּתוֹךְ הַיָּם וּמִצְרַיִם רוֹדְפִים אַחֲרֵיהֶם:

וַיָּבֹאוּ

בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה וְהַמַּיִם לָהֶם חוֹמָה מִימִינָם וּמִשְּׂמֹאלָם: וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם וַיָּבֹאוּ אַחֲרֵיהֶם כֹּל סוּס פַּרְעֹה רִכְבּוֹ וּפָרָשָׁיו אֶל־תּוֹךְ הַיָּם: וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ עַל־הַיָּם וַיָּשָׁב הַיָּם לִפְנוֹת בֹּקֶר לְאֵיתָנוֹ וּמִצְרַיִם נָסִים לִקְרָאתוֹ: וַיָּשֻׁבוּ הַמַּיִם וַיְכַסּוּ אֶת־הָרֶכֶב וְאֶת־הַפָּרָשִׁים לְכֹל חֵיל פַּרְעֹה הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם בַּיָּם לֹא־נִשְׁאַר בָּהֶם עַד־אֶחָד: וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ בַיַּבָּשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם:

וירא

ישראל את מצרים מת על שפת הים:

ותקח מרים הנביאה אחות אהרן את-התף בידה ותצאן כל-הנשים אחריה בתפים ובמחלת:

אמר אויב ארדף אשיג אחלק שלל

צללו כעופרת במים אדירים:

אותה שעה בקשו מלאכי-השרת לומר שירה לפני הקדוש-ברוך-הוא: אמר להם הקדוש-ברוך-הוא:

מעשי ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה לפני:

וילנו

שלשת-ימים במדבר ולא-מצאו מים: וירב העם עם-משה ויאמרו תנו-לנו מים ונשתה: ויצמא שם העם למים וילן העם על-משה ויאמר למה זה העליתנו ממצרים להמית אתי ואת-בני ואת-מקני בצמא:

ויבכו בני ישראל ויאמרו מי יאכלנו בשר: זכרנו את-הדגה אשר-נאכל במצרים חנם את הקשאים ואת האבטיחים ואת החציר ואת-הבצלים ואת-השומים ועתה נפשנו יבשה:

וידבר יהוה אל-משה לאמר: שלח-לך אנשים ויתרו את-ארץ כנען אשר-אני נתן לבני ישראל איש אחד איש אחד למטה אבתיו תשלחו כל נשיא בהם: וישלח אתם משה ממדבר פארן לתור את-ארץ כנען ויאמר אלהם עלו זה בנגב ועליתם את-ההר: וראיתם את-הארץ מה-הוא ואת-העם הישב עליה החזק הוא הרפה המעט הוא אם-רב: ומה הארץ השמנה היא אם-רזה היש בה עץ אם-אין והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ: ויעלו ויתרו את-הארץ ממדבר-צן עד-רחב לבא חמת: ויבאו עד-נחל אשכל ויכרתו משם זמורה ואשכול ענבים אחד וישאהו במוט בשנים ומן-הרמנים ומן-התאנים:

וַיָּשֻׁבוּ

מִתּוּר הָאָרֶץ מִקֵּץ אַרְבָּעִים יוֹם: וַיֵּלְכוּ וַיָּבֹאוּ אֶל-
מֹשֶׁה וְאֶל-אַהֲרֹן וְאֶל-כָּל-עֲדַת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶל-מִדְבַּר
פָּארָן קָדֵשָׁה וַיָּשִׁיבוּ אֹתָם דָּבָר וְאֶת-כָּל-הָעֵדָה וַיַּרְאוּם
אֶת-פְּרִי הָאָרֶץ: וַיְסַפְּרוּ לוֹ וַיֹּאמְרוּ בָּאנוּ אֶל-הָאָרֶץ
אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּנוּ וְגַם זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ הִוא וְזֶה פִּרְיָהּ:
אֶפֶס כִּי-עַז הָעָם הַיֹּשֵׁב בָּאָרֶץ: וַיֹּצִיאוּ דִּבַּת הָאָרֶץ
אֲשֶׁר תָּרוּ אֹתָהּ אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר
עָבַרְנוּ בָהּ לָתוּר אֹתָהּ אֶרֶץ אֹכֶלֶת יוֹשְׁבֶיהָ הִוא: וַיַּהַס
כָּלֵב אֶת-הָעָם אֶל-מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר עָלֹה נַעֲלֶה וְיָרַשְׁנוּ אֹתָהּ
כִּי-יָכוֹל נוּכַל לָהּ:

וַתִּשָּׂא

כָּל-הָעֵדָה וַיִּתְּנוּ אֶת-קוֹלָם וַיִּבְכּוּ הָעָם בַּלַּיְלָה
הַהוּא: וַיִּלֹּנוּ עַל-מֹשֶׁה וְעַל-אַהֲרֹן כֹּל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם כָּל-הָעֵדָה לוּ-מַתְנוּ בְּאֶרֶץ
מִצְרַיִם אוֹ בַּמִּדְבָּר הַזֶּה לוּ-מָתְנוּ: וְלָמָה יְהוָה
מֵבִיא אֹתָנוּ אֶל-הָאָרֶץ הַזֹּאת לִנְפֹּל בַּחֶרֶב
נָשֵׁינוּ וְטַפֵּנוּ יִהְיוּ לָבַז הֲלוֹא טוֹב לָנוּ שׁוּב
מִצְרָיְמָה:

קוּמוּ, תּוֹעֵי מִדְבָּר, צְאוּ מִתּוֹךְ הַשְּׁמָמָה;
עוֹד הַדֶּרֶךְ רָב, עוֹד רַבָּה הַמִּלְחָמָה.
רַב-לָכֶם לָנוּעַ, לָנוּד בָּעֲרָבָה –
וְלִפְנֵיכֶם פְּרוּשָׂה דֶּרֶךְ גְּדוֹלָה, רְחָבָה.
רַק אַרְבָּעִים שָׁנָה גִּתַּע בֵּין הֶהָרִים –
וּבַחוֹל טָמַנּוּ שִׁשִּׁים רִבּוֹא פְּגָרִים.
אַל-נָא יַעַצְרוּנוּ פִּגְרֵי הַנֶּחֱשָׁלִים,
שֶׁבְּעַבְדוּתָם מֵתוּ – נִפְסַח עַל הַחֲלָלִים!
יִרְקְבוּ בִּקְלוֹנָם סְרוּחִים עַל-צַוְּארוֹתָם,
שֶׁבְּכִתְפָם נָשְׂאוּ מִמִּצְרַיִם אוֹתָם.
יִמְתַּק לָמוֹ חֲלוֹמָם, חֲלוֹם רַב בְּצָלִים,שׁוּמִים,
דּוּדָיִם מְלֵאֵי בָשָׂר רַבִּים וַעֲצוּמִים.
עוֹד הַיּוֹם אוֹ מָחָר יַחֲלֹק רוּחַ קָדִים
עִם הָעַיִט גּוּפַת אַחֲרוֹן הָעֲבָדִים.
קוּמוּ אֵפוֹא, נָדִים! עִזְבוּ אֶת הַשְּׁמָמָה!
אַךְ אַל-יַעַל קוֹלְכֶם, דִּרְכוּ עֹז בִּדְמָמָה!
פֶּן-צַעַדְכֶם יַרְגִּיז מִדְבָּר וְנִרְדָּמָיו –
אִישׁ וְאִישׁ בִּלְבָבוֹ יִשְׁמַע הֵד פְּעָמָיו!
אִישׁ בִּלְבָבוֹ יִשְׁמַע קוֹל אֱלֹהַּ דֹּבֵר:
„לֵךְ! הַיּוֹם אֶל-אֶרֶץ חֲדָשָׁה אַתָּה עֹבֵר!
לֹא! לֹא לֶחֶם קְלֹקֵל, שְׂלָו וּדְגַן שָׁמַיִם –
לֶחֶם עֶצֶב תֹּאכַל, פְּרִי עֲמַל יָדַיִם!
לֹא! לֹא אֹהֶל תֹּהוּ וַעֲלִיּוֹת שְׁחָקִים –
בַּיִת אַחֵר תִּבְנֶה, אֹהֶל אַחֵר תָּקִים!
כִּי מִלְּבַד הַמִּדְבָּר תַּחַת הַשָּׁמַיִם,
עוֹד לֶאֱלֹהַּ עוֹלָם גָּדוֹל רְחַב יָדַיִם.
וּמִלְּבַד לֵיל הַיְשִׁימוֹן, דְּמִי הַצִּיָּה –
תִּרְגַּשׁ תַּחַת שִׁמְשׁוֹ אֶרֶץ יְפֵה-פִיָּה".

ועבדים היינו בכל דור ודור ובכל אתר ואתר. נפוצים בין העמים, נמקים במחשכי הגלות, משעבדים יובלות על יובלות בכל קצות הארץ – לא ידענו מרגע וחיינו תלויים לנו מנגד. ונרא את הארץ אשר מתחת לרגלינו, והנה היא ברזל, ואת השמים אשר על ראשינו – והנה הם נחשה. ונהי לצל זועה לכל עמי הארץ. ונזעק אל האלהים מתוך מחילות השעבוד ומעל מקדי האוטו-דה-פה ולא נענינו. ונשא בלבנו את זעם חרון ענותנו ואת תוחלת חזון תקומתנו מדור לדור.

—•—•—•—•—•—•—

ותשר דבורה וברק בן-אבינעם ביום ההוא לאמר:
בפרע פרעות בישראל בהתנדב עם ברכו יהוה:
בימי שמגר בן-ענת בימי יעל חדלו ארחות והלכי
נתיבות ילכו ארחות עקלקלות: חדלו פרזון בישראל
חדלו עד שקמתי דבורה שקמתי אם בישראל:
יבחר אלהים חדשים אז לחם שערים מגן אם
יראה ורמח בארבעים אלף בישראל: אז ירד שריד
לאדירים עם יהוה ירד-לי בגבורים: מני אפרים
שרשם בעמלק אחריך בנימין בעממיך מני מכיר
ירדו מחקקים ומזבולן משכים בשבט ספר: ושרי
ביששכר עם-דברה ויששכר כן ברק בעמק שלח
ברגליו: זבולן עם חרף נפשו למות ונפתלי
על מרומי שדה: באו מלכים נלחמו אז נלחמו
מלכי כנען בתענך על מי מגדו בצע כסף לא
לקחו: נחל קישון גרפם נחל קדומים נחל קישון:
תדרכי נפשי עז:

כן יאבדו כל-אויביך ישראל
ואהביו כצאת השמש בגבורתו:

וְהִיא שֶׁעָמְדָה לַאֲבוֹתֵינוּ וְלָנוּ. שֶׁלֹּא אֶחָד
בִּלְבָד עָמַד עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ. אֶלָּא שֶׁבְּכָל
דּוֹר וָדוֹר עוֹמְדִים עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ
וְהַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא מַצִּילֵנוּ מִיָּדָם:

עַל דַּעַת עֵינַי שֶׁרָאוּ אֶת הַשְּׁכֹל
וְעָמְסוּ זְעָקוֹת עַל לִבִּי הַשָּׁחוֹחַ,
עַל דַּעַת רַחֲמַי שֶׁהוֹרוּנִי לִמְחֹל,
עַד בֹּאוּ יָמִים שֶׁאָיְמוּ מִלִּסְלֹחַ, –
נָדַרְתִּי הַנֵּדֶר: לִזְכֹּר אֶת הַכֹּל,
לִזְכֹּר – וְדָבָר לֹא לִשְׁכֹּחַ.

דָּבָר לֹא לִשְׁכֹּחַ – עַד דּוֹר עֲשִׂירִי,
עַד שֹׁךְ עֶלְבּוֹנִי, עַד כֻּלָּם, עַד כֻּלָּהֶם,
עֲדֵי יְכֻלּוּ כָּל-שִׁבְטֵי מוּסָרִי, –
קוֹנָם, אִם לָרִיק יַעֲבֹר לֵיל הַזַּעַם,
קוֹנָם, אִם לַבֹּקֶר אֶחֱזֹר לְסוּרִי
וּמְאוּם לֹא אֶלְמַד גַּם הַפַּעַם.

שעה היא –
ואחוזי פריץ אונים יקיצו אדירי אימה,
פתע פתאם יתנער דור עזוז וגבור דור גבור מלחמה
ועיניהם ברקים ופניהם להבים –
וידיהם לחרבות!
והרעימו אדירים בקולם, קול ששים רבבה,
קול קורע הסערה ובנהמת המדבר הזועף יתחרה,
וסביבם נשערה, וסביבם נזעמה.
הם קוראים:

„אנחנו גבורים!
דור אחרון לשעבוד וראשון לגאלה אנחנו!
ידנו לבדה, ידנו החזקה
את-כבד העל מעל גאון צוארנו פרקה.
ונזקף ראשנו שממה ויצרו בעינינו –
ונערק למדבר ונאמר לציה „אמנו!"
על ראשי הצורים בין מפלשי עבים
שתינו ממקורו הדרור עם כל-נשרי שמים –
ומי אדון לנו?!
גם-עתה – אם-סגר עלינו מדברו אל נקם,
כמעט נגע בנו שיר עזוז ומרי – ונקם!
לחרבות! לרמחים! התאחדו! הימינו!
על אף השמים וחמתם –
הננו ועלינו –
בסערה!"

„הננו ועלינו!
אם-אסף האל מעמנו את ידיו
וארנו ממקומו לא-ימוש –
נעל-נא אפוא בלעדיו!
ותחת עין זעמו, לברק חמת מבטו,
נרד לפנינו תועפות ההרים האלה,
ופנים נתראה באויב החמוש!
האזינו!
הסערה גם-היא קוראת לנו: „ההינו!"
לחרבות! לרמחים! יתפרקו ההרים ישתברו הגבעות
או יפלו פגרינו חמרים חמרים –
הננו ועלינו
ההרה!" – – – –
– – – – – – –

יָצָאנוּ

לְשַׁנּוֹת אֶת פְּנֵי הָעוֹלָם, לָשִׂים קֵץ לְשִׁעְבּוּד אָדָם בְּאָדָם, וְהַקֵּץ בָּעוּץ בְּחֶשְׁבּוֹן הַדּוֹרוֹת. מָתַי נוֹלַדְנוּ? בְּשָׁעָה שֶׁנִּצּוֹץ כָּבוֹד רִאשׁוֹן הֵצַּת בְּלֵב הָעֶבֶד. מָתַי הֵרִימוֹנוּ אֶת הַדֶּגֶל? בְּשָׁעָה שֶׁהִתְקוֹמֵם הַמֻּשְׁפָּל הָרִאשׁוֹן נֶגֶד מַשְׁפִּילוֹ. שֶׁבַע נָפֹל וְשֶׁבַע נָקוּם, כִּי עִמָּנוּ הַצֶּדֶק וְשִׁחְרוּר הָאָדָם.

קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי תַּמְרוּרִים:
רָחֵל מְבַכָּה עַל-בָּנֶיהָ
מֵאֲנָה לְהִנָּחֵם עַל-בָּנֶיהָ כִּי אֵינֶנּוּ:

מִנְעִי קוֹלֵךְ מִבֶּכִי וְעֵינַיִךְ מִדִּמְעָה:
כִּי יֵשׁ שָׂכָר לִפְעֻלָּתֵךְ וְשָׁבוּ מֵאֶרֶץ אוֹיֵב:
וְיֵשׁ-תִּקְוָה לְאַחֲרִיתֵךְ וְשָׁבוּ בָנִים לִגְבוּלָם:

שְׂאִי סָבִיב עֵינַיִךְ וּרְאִי כֻּלָּם נִקְבְּצוּ בָאוּ לָךְ:
בָּנַיִךְ מֵרָחוֹק יָבֹאוּ וּבְנֹתַיִךְ עַל-צַד תֵּאָמַנָה:
אָז תִּרְאִי וְנָהַרְתְּ וּפָחַד וְרָחַב לְבָבֵךְ:
מִי-אֵלֶּה כָּעָב תְּעוּפֶינָה וְכַיּוֹנִים אֶל-אֲרֻבֹּתֵיהֶן:
כִּי-לִי אִיִּים יְקַוּוּ וָאֳנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ לְהָבִיא בָנַיִךְ מֵרָחוֹק:
וּפִתְּחוּ שְׁעָרַיִךְ תָּמִיד יוֹמָם וָלַיְלָה לֹא יִסָּגֵרוּ:

וְאַתֶּם הָרֵי יִשְׂרָאֵל עַנְפְּכֶם תִּתֵּנוּ וּפֶרְיְכֶם תִּשְׂאוּ לְעַמִּי
יִשְׂרָאֵל כִּי קֵרְבוּ לָבוֹא: כִּי הִנְנִי אֲלֵיכֶם וּפָנִיתִי
אֲלֵיכֶם וְנֶעֱבַדְתֶּם וְנִזְרַעְתֶּם: וְהִרְבֵּיתִי עֲלֵיכֶם אָדָם
כָּל-בֵּית יִשְׂרָאֵל כֻּלֹּה וְנוֹשְׁבוּ הֶעָרִים וְהֶחֳרָבוֹת
תִּבָּנֶינָה: וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם מִן-הַגּוֹיִם
וְקִבַּצְתִּי אֶתְכֶם מִכָּל-הָאֲרָצוֹת וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם אֶל אַדְמַתְכֶם:
וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב חָדָשׁ וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֶתֵּן בְּקִרְבְּכֶם וַהֲסִרֹתִי
אֶת-לֵב הָאֶבֶן מִבְּשַׂרְכֶם וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב בָּשָׂר: וִישַׁבְתֶּם
בָּאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לַאֲבוֹתֵיכֶם:

עוּרוּ, הַצּוֹפֶה יִקְרָא;
מֵרֹם מִגְדָּל קוֹלוֹ יִשָּׁמַע:
הִתְעוֹרְרִי, יְרוּשָׁלַיִם!

עוּרִי, כִּי בָא דוֹדֵךְ!
עוּרוּ, פָּנָיו קַבְּלוּ!
הַלְלוּיָהּ!
לִקְרַאת הַנֵּצַח הִכּוֹנוּ!
עוּרוּ, צְאוּ-בָא לִקְרָאתוֹ!

בָּרוּךְ ה' עַל הַגֶּפֶן וְעַל פְּרִי הַגֶּפֶן וְעַל תְּנוּבַת הַשָּׂדֶה וְעַל אֶרֶץ חֶמְדָּה טוֹבָה וּרְחָבָה שֶׁהִנְחַלְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ לֶאֱכוֹל מִפִּרְיָהּ וְלִשְׂבּוֹעַ מִטּוּבָהּ:

שִׁירִים לְאַחַר סְעוּדָה

אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא.

אֵלִיָּהוּ הַתִּשְׁבִּי.

אֵלִיָּהוּ הַגִּלְעָדִי.

בִּמְהֵרָה יָבֹא אֵלֵינוּ.

עִם מָשִׁיחַ בֶּן-דָּוִד:

פִּתְחוּ-לִי שַׁעֲרֵי-צֶדֶק אָבֹא-בָם אוֹדֶה יָהּ:
זֶה-הַשַּׁעַר לַה׳ צַדִּיקִים יָבֹאוּ בוֹ:
אוֹדְךָ כִּי עֲנִיתָנִי וַתְּהִי-לִי לִישׁוּעָה:
אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה:
מֵאֵת ה׳ הָיְתָה זֹּאת הִיא נִפְלָאת בְּעֵינֵינוּ:
זֶה-הַיּוֹם עָשָׂה ה׳ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בוֹ:

בְּשׁוּב ה׳ אֶת-שִׁיבַת צִיּוֹן הָיִינוּ כְּחֹלְמִים: אָז
יִמָּלֵא שְׂחוֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה אָז יֹאמְרוּ
בַגּוֹיִם הִגְדִּיל ה׳ לַעֲשׂוֹת עִם-אֵלֶּה: הִגְדִּיל
ה׳ לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ הָיִינוּ שְׂמֵחִים: שׁוּבָה ה׳ אֶת
שְׁבִיתֵנוּ כַּאֲפִיקִים בַּנֶּגֶב: הַזֹּרְעִים בְּדִמְעָה בְּרִנָּה
יִקְצֹרוּ: הָלוֹךְ יֵלֵךְ וּבָכֹה נֹשֵׂא מֶשֶׁךְ-הַזָּרַע בֹּא-
יָבֹא בְרִנָּה נֹשֵׂא אֲלֻמֹּתָיו:

אֶשָּׂא עֵינַי אֶל-הֶהָרִים מֵאַיִן יָבֹא עֶזְרִי: עֶזְרִי
מֵעִם ה׳ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: אַל-יִתֵּן לַמּוֹט רַגְלֶךָ
אַל-יָנוּם שֹׁמְרֶךָ: הִנֵּה לֹא-יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר
יִשְׂרָאֵל: ה׳ שֹׁמְרֶךָ ה׳ צִלְּךָ עַל-יַד יְמִינֶךָ: יוֹמָם
הַשֶּׁמֶשׁ לֹא-יַכֶּכָּה וְיָרֵחַ בַּלָּיְלָה: ה׳ יִשְׁמָרְךָ מִכָּל-רָע
יִשְׁמֹר אֶת-נַפְשֶׁךָ: ה׳ יִשְׁמָר-צֵאתְךָ וּבוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד
עוֹלָם:

לָצֵאנוּ מִמִּצְרַיִם,
נָרִימָה נֵס הַדְּרוֹר!
נַחְפֹּז, נִשָּׂא רַגְלַיִם,
חִישׁ, עַד הַבֹּקֶר אוֹר.
נָרִימָה נֵס,
נָרִיעַ־נָא!
יוֹצְאִים אֲנַחְנוּ
בְּיָד רָמָה!

שְׂאוּ, שְׂאוּ עֵינַיִם!
מִצְרַיִם שָׁם יִרְדֹּף...
נִבְקַע הַיָּם לִשְׁנַיִם –
עֲמֹד, הַיָּם, מִשְּׁטֹף!
נָרִימָה נֵס,
נָרִיעַ־נָא!
עוֹבְרִים אֲנַחְנוּ
בְּיָד רָמָה!

הַדֶּרֶךְ עוֹד נִמְשֶׁכֶת –
אַךְ אַל־נָא נִבָּהֵל!
בְּשִׁיר מַה־קַּל לָלֶכֶת
לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל!
נָרִימָה נֵס,
נָרִיעַ־נָא!
עוֹלִים אֲנַחְנוּ
בְּיָד רָמָה!

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לֹעֵז:
הָיְתָה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מַמְשְׁלוֹתָיו:
הַיָּם רָאָה וַיָּנֹס הַיַּרְדֵּן יִסֹּב לְאָחוֹר:
הֶהָרִים רָקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי־צֹאן:
מַה־לְּךָ הַיָּם כִּי תָנוּס הַיַּרְדֵּן תִּסֹּב לְאָחוֹר:
הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי־צֹאן:
מִלִּפְנֵי אָדוֹן חוּלִי אָרֶץ מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב:
הַהֹפְכִי הַצּוּר אֲגַם־מָיִם חַלָּמִישׁ לְמַעְיְנוֹ מָיִם:

קָרֵב יוֹם אֲשֶׁר הוּא לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה ·
רָם הוֹדַע כִּי לְךָ הַיּוֹם אַף לְךָ הַלַּיְלָה ·
שׁוֹמְרִים הַפְקֵד לְעִירְךָ כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה ·
תָּאִיר כְּאוֹר יוֹם חֶשְׁכַּת לַיְלָה:

אֵין אַדִּיר כַּה׳ · וְאֵין בָּרוּךְ כְּבֶן-עַמְרָם ·
אֵין גְּדוֹלָה כַּתּוֹרָה · וְאֵין דְּגוּלִים כְּיִשְׂרָאֵל:
מִפִּי אֵל · וּמִפִּי אֵל · יְבוֹרַךְ יִשְׂרָאֵל:
אֵין הָדוּר כַּה׳ · וְאֵין וָתִיק כְּבֶן-עַמְרָם ·
אֵין זַכָּה כַּתּוֹרָה · וְאֵין חֲכָמִים כְּיִשְׂרָאֵל:
מִפִּי אֵל · וּמִפִּי אֵל · יְבוֹרַךְ יִשְׂרָאֵל:
אֵין טָהוֹר כַּה׳ · וְאֵין יָחִיד כְּבֶן-עַמְרָם ·
אֵין כַּבִּירָה כַּתּוֹרָה · וְאֵין לַמְּדָנִים כְּיִשְׂרָאֵל:
מִפִּי אֵל · וּמִפִּי אֵל · יְבוֹרַךְ יִשְׂרָאֵל:
אֵין קָדוֹשׁ כַּה׳ · וְאֵין רַחוּם כְּבֶן-עַמְרָם ·
אֵין שְׁלֵמָה כַּתּוֹרָה · וְאֵין תְּמִימִים כְּיִשְׂרָאֵל:
מִפִּי אֵל · וּמִפִּי אֵל · יְבוֹרַךְ יִשְׂרָאֵל:

אַדִּיר בִּמְלוּכָה · בָּחוּר כַּהֲלָכָה · גְּדוּדָיו יֹאמְרוּ לוֹ:

לְךָ וּלְךָ · לְךָ כִּי לְךָ · לְךָ אַף לְךָ ·
לְךָ ה' הַמַּמְלָכָה · כִּי לוֹ נָאֶה · כִּי לוֹ יָאֶה:

יָחִיד בִּמְלוּכָה · כַּבִּיר כַּהֲלָכָה · לִמּוּדָיו יֹאמְרוּ לוֹ:

לְךָ וּלְךָ · לְךָ כִּי לְךָ · לְךָ אַף לְךָ ·
לְךָ ה' הַמַּמְלָכָה · כִּי לוֹ נָאֶה · כִּי לוֹ יָאֶה:

תַּקִּיף בִּמְלוּכָה · תּוֹמֵךְ כַּהֲלָכָה · תְּמִימָיו יֹאמְרוּ לוֹ:

לְךָ וּלְךָ · לְךָ כִּי לְךָ · לְךָ אַף לְךָ ·
לְךָ ה' הַמַּמְלָכָה · כִּי לוֹ נָאֶה · כִּי לוֹ יָאֶה:

....

עַל גֶּבַע רָם, עַל רֹאשׁ הַתֵּל,
חֲלִיל רוֹעֶה שָׁם מְחַלֵּל
מִזְמוֹר חָדָשׁ לְיִשְׂרָאֵל.
וְלָרוֹעֶה רַק אֹהֶל בַּד,
וְלוֹ רַק גְּדִי, רַק גְּדִי אֶחָד.
חַד גַּדְיָא.

קָפַץ וּבָא חָתוּל בְּיֵלֵל:
„פַּנּוּ גַם לִי מָקוֹם בַּתֵּל;
מִיָּאוּ, לֹא אֵשֵׁב בַּסַּל".
עָנוּ הַשְּׁכֵנִים פֹּה אֶחָד:
„בְּחֵפֶץ לֵב, חָתוּל נֶחְמָד!"
חַד גַּדְיָא.

בָּא כֶּלֶב הָב צוֹהֵל, שׁוֹאֵל:
„הַאֵין גַּם לִי מָקוֹם בַּתֵּל?
שָׁמֹר אֶשְׁמֹר יוֹמָם וָלֵיל."
עָנוּ בְּזֶמֶר פֶּה אֶחָד:
„תֵּן יָד, חָבֵר, הַב לָנוּ יָד!"

חַד גַּדְיָא.

וּמִי זֶה בָּא! שְׁתִיל-מַקֵּל!
„חֶלְקִי, חֶלְקִי גַּם לִי בַּתֵּל;
אֶצְמַח לִפְרִי, אֶגְדַּל לְצֵל."
עָנוּ בְּזֶמֶר פֶּה אֶחָד:
„פְּרִי וָצֵל, כַּמָּה נֶחְמָד!"

חַד גַּדְיָא.

רֹאשׁ יָצְאָה מִמַּאֲפֵל:
„יְהִי אוֹר וָחֹם בְּכָל הַתֵּל,
לִקְלוֹת, לִצְלוֹת וּלְבַשֵּׁל."
עָנוּ בְּזֶמֶר פֶּה אֶחָד:
„גַּם אוֹר, גַּם חֹם, הִנֵּה בָּא-גָד!"

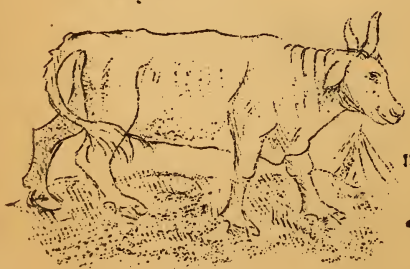
חַד גַּדְיָא.

וּפֶלֶג זַךְ שָׁט, מְמַלֵּל:
„קְחוּ, מִשְׁכוּנִי עַד הַתֵּל,
יְהִי אָז מֶשֶׁק לְהַלֵּל."
עָנוּ בְּזֶמֶר פֶּה אֶחָד:
„מַה-טּוֹב כִּי פֶּלֶג מַיִם שָׁט!"

חַד גַּדְיָא.

אָז בָּא שׁוֹר, אַט מִתְנַהֵל:
„חוֹרֵשׁ אֲנִי אֶת כָּל הַתֵּל!
הֲיֵשׁ כְּמוֹנִי בֶּן עָמֵל?"
עָנוּ כֻּלָּם: „הֵידָד, הֵידָד!
אִם לֶחֶם לָנוּ – לֹא נִפְחָד!"

חַד גַּדְיָא.

חַד גַּדְיָא · חַד גַּדְיָא · דִזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי:
חַד גַּדְיָא · חַד גַּדְיָא:

וְאָתָא שׁוּנְרָא וְאָכְלָה לְגַדְיָא · דְזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי:
חַד גַּדְיָא · חַד גַּדְיָא:

וְאָתָא כַלְבָּא וְנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא · דְאָכְלָה לְגַדְיָא · דְזַבִּין אַבָּא
בִּתְרֵי זוּזֵי: חַד גַּדְיָא · חַד גַּדְיָא:

וְאָתָא חוּטְרָא וְהִכָּה לְכַלְבָּא · דְנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא · דְאָכְלָה
לְגַדְיָא · דְזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי: חַד גַּדְיָא · חַד גַּדְיָא:

וְאָתָא נוּרָא וְשָׂרַף לְחוּטְרָא · דְהִכָּה לְכַלְבָּא · דְנָשַׁךְ
לְשׁוּנְרָא · דְאָכְלָה לְגַדְיָא · דְזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי:
חַד גַּדְיָא · חַד גַּדְיָא:

וְאָתָא מַיָּא וְכָבָה לְנוּרָא · דְשָׂרַף לְחוּטְרָא · דְהִכָּה לְכַלְבָּא ·
דְנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא · דְאָכְלָה לְגַדְיָא · דְזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי
זוּזֵי: חַד גַּדְיָא · חַד גַּדְיָא:

וְאָתָא תוֹרָא וְשָׁתָא לְמַיָּא · דְכָבָה לְנוּרָא · דְשָׂרַף לְחוּטְרָא ·
דְהִכָּה לְכַלְבָּא · דְנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא · דְאָכְלָה לְגַדְיָא · דְזַבִּין אַבָּא
בִּתְרֵי זוּזֵי: חַד גַּדְיָא · חַד גַּדְיָא:

וְאָתָא הַשּׁוֹחֵט וְשָׁחַט לְתוֹרָא · דְשָׁתָא לְמַיָּא · דְכָבָה לְנוּרָא ·
דְשָׂרַף לְחוּטְרָא · דְהִכָּה לְכַלְבָּא · דְנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא · דְאָכְלָה
לְגַדְיָא · דְזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי: חַד גַּדְיָא · חַד גַּדְיָא:

וְאָתָא מַלְאַךְ־הַמָּוֶת וְשָׁחַט לְשׁוֹחֵט · דְשָׁחַט לְתוֹרָא · דְשָׁתָא
לְמַיָּא · דְכָבָה לְנוּרָא · דְשָׂרַף לְחוּטְרָא · דְהִכָּה לְכַלְבָּא · דְנָשַׁךְ
לְשׁוּנְרָא · דְאָכְלָה לְגַדְיָא · דְזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי:
חַד גַּדְיָא · חַד גַּדְיָא:

וְאָתָא הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא וְשָׁחַט לְמַלְאַךְ-הַמָּוֶת · דְּשָׁחַט
לְשׁוֹחֵט · דְּשָׁחַט לְתוֹרָא · דְּשָׁתָא לְמַיָּא · דְּכָבָה לְנוּרָא · דְּשָׂרַף
לְחוּטְרָא · דְּהִכָּה לְכַלְבָּא · דְּנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא · דְּאָכְלָה לְגַדְיָא ·
דְּזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי: חַד גַּדְיָא · חַד גַּדְיָא:

חֲסַל

סִדּוּר פֶּסַח כְּהִלְכָתוֹ · כְּכָל
מִשְׁפָּטוֹ וְחֻקָּתוֹ · כַּאֲשֶׁר זָכִינוּ לְסַדֵּר
אוֹתוֹ · כֵּן נִזְכֶּה לַעֲשׂוֹתוֹ · זָךְ שׁוֹכֵן
מְעוֹנָה · קוֹמֵם קְהַל עֲדַת מִי מָנָה · בְּקָרוֹב
נַהֵל נִטְעֵי כַנָּה · פְּדוּיִם לְצִיּוֹן בְּרִנָּה:

הוכפל ע"י בסטטנר חיפה
· רחוב נורדוי 34 ·